# Powtórka działów z WOS – klasa 8

klasa 8

> **Cel:** powtórzyć najważniejsze działy roku: człowiek i społeczeństwo, prawa człowieka, ustrój polski, samorząd, polska i świat.

## Dlaczego to działa

Każdy dział zaczyna się od krótkiego przypomnienia, a potem są zadania na trzech poziomach (★, ★★, ★★★). Uczeń najpierw próbuje sobie przypomnieć i rozwiązać zadanie sam, dopiero potem sprawdza z kluczem – takie przypominanie z pamięci utrwala wiedzę lepiej niż ponowne czytanie notatek. Działy z kolumny „jeszcze nie” w karcie samooceny warto rozwiązać ponownie po kilku dniach (powtórki rozłożone w czasie).

## Jak prowadzić

1. Daj uczniowi najpierw zadania ★ ze wszystkich działów, potem ★★, na koniec ★★★ – kolejne poziomy można rozłożyć na kilka dni.
2. Przed sprawdzeniem z kluczem uczeń zaznacza przy każdym zadaniu, czy jest pewny odpowiedzi.
3. Po sprawdzeniu uczeń wypełnia kartę samooceny i zapisuje datę powrotu do trudnych działów.
4. Klucz jest na ostatniej stronie – nie drukuj go dla uczniów.

## Różnicowanie

- Uczniowie, którym idzie trudniej: tylko zadania ★ i ★★, z przypomnieniem przed oczami.
- Uczniowie biegli: od razu zadania ★★★, potem tłumaczenie rozwiązania koledze.

**Źródła:** Roediger i Karpicke (2006), „Test-Enhanced Learning”, Psychological Science 17(3); Cepeda i in. (2006), metaanaliza powtórek rozłożonych w czasie, Psychological Bulletin 132(3); Rohrer i Taylor (2007), „The shuffling of mathematics problems improves learning”, Instructional Science 35. Opis metod: glowkowniadruk.pl/dla-nauczyciela/metody-potwierdzone-naukowo

# Powtórka działów z WOS – klasa 8

klasa 8

Imię i nazwisko: Klasa: Data:

## 1. Człowiek i społeczeństwo

**Przypomnij sobie**

Rodzina to podstawowa grupa społeczna. Potrzeby: biologiczne (jedzenie, sen), społeczne (przyjaźń, akceptacja), poznawcze. Konflikt można rozwiązać przez negocjacje, mediację lub arbitraż.

★ **1.** Podaj przykład grupy pierwotnej.

★ **2.** Czym jest mediacja?

★★ **3.** Czym różni się mediacja od arbitrażu?

★★★ **4.** Podaj dwa przykłady postaw obywatelskich w szkole.

## 2. Prawa człowieka

**Przypomnij sobie**

Prawa człowieka są przyrodzone, powszechne, niezbywalne i nienaruszalne. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka – ONZ, 1948. Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka stoją na straży praw.

★ **5.** W którym roku ONZ uchwaliła Powszechną Deklarację Praw Człowieka?

# Powtórka działów z WOS – klasa 8 (ciąg dalszy)

klasa 8

★ **6.** Do kogo może zwrócić się dziecko, którego prawa są łamane? Podaj jedną instytucję.

_____

★★ **7.** Co znaczy, że prawa człowieka są niezbywalne?

_____

★★★ **8.** Podaj przykład naruszenia prawa do prywatności w internecie.

_____

## 3. Ustrój Polski

**Przypomnij sobie**

Konstytucja RP (1997). Władza ustawodawcza – Sejm (460 posłów) i Senat (100 senatorów), wykonawcza – Prezydent i Rada Ministrów, sądownicza – sądy i trybunały.

★ **9.** Ilu posłów liczy Sejm?

_____

★ **10.** Jak długo trwa kadencja Prezydenta RP?

_____

★★ **11.** Kto stoi na czele Rady Ministrów?

_____

★★★ **12.** Wyjaśnij zasadę trójpodziału władzy.

_____

# Powtórka działów z WOS – klasa 8 (ciąg dalszy)

klasa 8

## 4. Samorząd

**Przypomnij sobie**

Samorząd terytorialny w Polsce ma 3 szczeble: gmina, powiat, województwo. Organ stanowiący gminy – rada gminy; wykonawczy – wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

★ **13.** Ile szczebli ma samorząd terytorialny w Polsce?

_____

★ **14.** Kto jest organem wykonawczym w gminie wiejskiej?

_____

★★ **15.** Podaj dwa zadania gminy.

_____

★★★ **16.** Czym jest budżet obywatelski?

_____

## 5. Polska i świat

**Przypomnij sobie**

Polska jest członkiem Unii Europejskiej (od 2004), NATO (od 1999) i ONZ (od 1945, członek założyciel).

★ **17.** Od którego roku Polska jest w Unii Europejskiej?

_____

★ **18.** Od którego roku Polska należy do NATO?

_____

# Powtórka działów z WOS – klasa 8 (ciąg dalszy)

klasa 8

★★ **19.** Podaj dwie korzyści z członkostwa w UE dla obywatela.

★★★ **20.** Czym zajmuje się NATO?

# Karta samooceny

klasa 8

Po rozwiązaniu zadań zaznacz, jak ci poszło w każdym dziale. Wróć do działów z kolumny „jeszcze nie” za 2–3 dni, a potem za tydzień – rozwiąż je jeszcze raz bez zaglądania do klucza.

| Dział | umiem ★★★ | prawie ★★ | jeszcze nie ★ | wracam (data) |
|---|---|---|---|---|
| 1. Człowiek i społeczeństwo | | | | |
| 2. Prawa człowieka | | | | |
| 3. Ustrój Polski | | | | |
| 4. Samorząd | | | | |
| 5. Polska i świat | | | | |

## Moje najczęstsze błędy

DLA NAUCZYCIELA I RODZICA · KLUCZ

# Powtórka działów z WOS – klasa 8

klasa 8

★ – poziom podstawowy, ★★ – średni, ★★★ – wymagający. „np.” oznacza, że poprawnych odpowiedzi jest więcej.

**1. Człowiek i społeczeństwo: 1.** np. rodzina, grupa przyjaciół **2.** rozwiązanie konfliktu z pomocą neutralnej osoby, która pomaga stronom się porozumieć (nie rozstrzyga sporu) **3.** w arbitrażu bezstronny arbiter rozstrzyga spór, w mediacji strony same dochodzą do porozumienia **4.** np. udział w wyborach do samorządu uczniowskiego, wolontariat

**2. Prawa człowieka: 5.** 1948 **6.** np. Rzecznik Praw Dziecka **7.** nie można się ich zrzec ani ich odebrać **8.** np. publikowanie czyjegoś zdjęcia lub danych bez zgody

**3. Ustrój Polski: 9.** 460 **10.** 5 lat **11.** Prezes Rady Ministrów (premier) **12.** władza podzielona na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą, które się wzajemnie kontrolują i równoważą

**4. Samorząd: 13.** 3 **14.** wójt **15.** np. szkoły podstawowe, wywóz śmieci, drogi gminne, wodociągi **16.** część budżetu gminy, o której wydaniu decydują mieszkańcy, głosując na zgłoszone projekty

**5. Polska i świat: 17.** 2004 **18.** 1999 **19.** np. swoboda podróżowania i pracy w krajach UE, fundusze unijne, studia za granicą (Erasmus+) **20.** sojusz wojskowy – wspólna obrona państw członkowskich (art. 5: atak na jednego to atak na wszystkich)